

عنوان مقاله:

ارزیابی تفاوت مکانی سرمایه اجتماعی در بهبود وضعیت تولیدی (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان سیرجان)

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، دوره 12، شماره 48 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

ژاله کورکی نژاد - *Assistant Professor of Agricultural Policy and Development, Faculty of Agriculture, Department of Agricultural Economics, Payame Noor University, Tehran, Iran.*

خلاصه مقاله:

اقتصاد روستایی شهرستان سیرجان به دلیل وجود پتانسیلهای کافی وابسته به تولید پسته است. اما به دلایل مختلف تولید کشاورزان در سطح بهینه نیست و درصد زیادی از منابع تولیدی هدر می رود. این مسئله سبب کاهش درآمد و بروز فقر به ویژه برای کشاورزان خرد می شود. گسترش و تقویت سرمایه اجتماعی به عنوان یک عامل تولید نرم افزاری و موثر بر وضعیت تولیدی کشاورزان در کنار سایر منابع سرمایه فیزیکی می تواند کمکی به کشاورزان در جهت بهبود شرایط تولیدی و درآمدی آنها باشد. در این مطالعه وضعیت کارایی کشاورزان ساکن روستاهای شهرستان سیرجان که تولید پسته اصلی ترین منبع معیشت آنهاست، با توجه به سرمایه اجتماعی می باشد. بنابراین ابتدا شاخص سرمایه اجتماعی با استفاده از نظر پانجم در موقعیتهای جغرافیایی متفاوت روستاهای سیرجان محاسبه و کارایی تولید کشاورزان در حضور این عامل با روش تحلیل پوششی داده ها تعیین شد. سپس با کاربرد مدل توبیت عوامل موثر بر کارایی فنی کشاورزان شناسایی شد. آمار و اطلاعات مربوط به سال ۹۸-۱۳۹۷ با استفاده از پرسشنامه که روایی و پایایی آن مورد بررسی قرار گرفت، جمع آوری شد. بر طبق یافته ها، روستاهای واقع در شمال و شرق شهرستان سیرجان از نظر سرمایه اجتماعی در سطح متوسط و روستاهای واقع در بخش غربی و جنوبی از نظر ابعاد اعتماد و هنجارها و انسجام اجتماعی در سطح متوسط ولی از نظر شبکه ارتباطات و مشارکت اجتماعی در سطح پایین ارزیابی شدند. با احتساب سرمایه اجتماعی مقادیر کارایی فنی در بین باغات واقع در شمال، شرق و غرب و جنوب به ترتیب ۷۸/۰، ۷۲/۰ و ۴۳/۰ تعیین شد. همچنین در تحلیل توبیت دیده شد که متغیرهای تحصیلات، تجربه، داشتن شغل دوم، شرکت در کلاسهای آموزشی، مکان جغرافیایی باغ، نوع سیستم آبیاری، عملکرد محصول، میزان مصرف آب و عامل سرمایه اجتماعی سبب ارتقای کارایی و اندازه باغ و فاصله روستا از شهر کارایی کشاورزان را کاهش داده است. در شرایطی که کشاورزان با محدودیتهای اجتماعی، نهادی و اقتصادی روبه رو هستند و با افزایش نهاده های معمول و گرانبه مثل سرمایه و نیروی کار دچار مشکل هستند، تقویت ابعاد مختلف سرمایه اجتماعی می تواند تولید و کارایی کشاورزان را افزایش و فقر را کاهش دهد.

کلمات کلیدی:

Social Capital, Sirjan, production efficiency, rural areas

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1904311>

